

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
cc.johan.malinen@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian genomförande av bestämmelser i förnybartdirektivet om tillståndsförfaranden för förnybar energi

Er beteckning KN2025/00895

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att översända ett yttrande som svar på remissen från Klimat- och näringsdepartementet.

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att direktivet i stort är viktigt för att styra mot mindre fossil energianvändning inom EU även om den svenska energimixen redan består av en begränsad andel fossil energi.

Länsstyrelsen anser att det finns en risk att de angivna tidsfristerna vid handläggningen i vissa fall kan vara kontraproduktiva och också medföra längre tillståndstider för verksamhetsutövare samt mer resurskrävande handläggning hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen delar utredningens konstaterande att handläggningen av andra ärenden kan komma att ta längre tid då ärenden som omfattas av tidsfristen måste prioriteras. För att inte annan ärendehantering ska påverkas negativt så behöver ytterligare resurser tillföras länsstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov av att förtydliga hur tidsfristerna ska tillämpas i förordningstexterna, till exempel vid kompletteringsbehov av en ansökan.

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov av de föreslagna bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken som syftar till att förbättra underlaget som tas fram inför ett avgränsningssamråd.

Länsstyrelsens yttrande

Allmänt om behovet av förnyelsebar energi i länet

Länsstyrelsen konstaterar att Sverige över tid och med stort fokus under senare år verkat för förnyelsebar energi. En stor produktion av el som är förnyelsebar och fossilfri medför att Sverige exporterar ca 20 % av producerad el. Svenska kraftnät bedömer att andelen export av el kommer att minska något i det korta perspektivet på grund av långsamt ökad förbrukning av el. Nya anläggningar för ökad produktion bedöms inte fullt ut hantera den ökande förbrukningen. I det längre perspektivet bedöms det viktigt att den svenska elproduktionsmixen medför ett stabilt elsystem med avseende på frekvenshållning och reglerbarhet. Denna utmaning hanteras inte i den nu aktuella promemorian, då direktivet är avgränsat till att verka enbart för mer förnyelsebar energi.

Länsstyrelsen kan se att av de energislag som omfattas av direktivet är det endast vattenkraft, samt energi från biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk och biogas som får anses kunna vara direkt reglerbara och kan bidra till att elproduktionen kan styras till de tillfällen då den gör störst nytta. Motsvarande förhållanden som gäller nationellt gäller även för Uppsala län där förnyelsebar energi som är reglerbar är mest eftersträvt.

När det gäller den mindre förutsägbara produktionen av energi finns det i länet begränsade möjligheter för storskalig vindkraft på land eftersom Försvarmaktens stoppområden kring Ärna flygplats inte medger uppförande av höga objekt. Detta leder till att uppförande av nya solenergianläggningar kan komma att vara verksamheter som mer frekvent berörs av implementeringen av direktivet i Uppsala län.

Allmänt om tidsfrister

Avsnitt 2 samt 7.8 - Tidsfristen börjar gälla när ansökan är fullständig

Länsstyrelsen anser att de tidsfrister om 45 dagar som ska tillämpas vid implementering av direktivet i svenska förordningar är ottydligt formulerat när det gäller behovet av eventuella kompletteringar av en ansökan. Så som förordningstexterna nu är utformad blir det inte tydligt att ett föreläggande om komplettering inom 45 dagar medför att tidsfristens startdatum även ska räknas från det datum då kompletteringen inges, vilket promemorian ger uttryck för, men inte

förordningstexterna. Förordningarna behöver såldes ges en annan formulering i denna del.

Yttrande över förslag till ändring i lag och förordning

Avsnitt 2.24 – Förslag till ändring i artskyddsförordningen

Promemorian innehåller förslag på nya bestämmelser om handläggningstider och tidsfrister som en följd av implementering av direktivet om förnybar energi genom införandet av en ny 15 a - d §§ i artskyddsförordningen (2007:845).

Kompletteringar av ansökan

När det gäller tidsfrist för komplettering i ett ärende behöver naturvärdesinventeringar och artinventeringar utföras under relevant tid på året för att vara meningsfulla. Beroende på när under året ett kompletteringsbehov uppstår (pga. ny information etc.) och vilken art/arter som berörs, kan en tidsgräns på högst 6 månader (enligt 15 a §) respektive högst 3 månader (enligt 15 b §) medföra att en verksamhets påverkan på fridlysta arter inte kan utredas. Det kan även krävas förlängd beredningstid av ett ärende mer än en gång beroende på resultat från utförda inventeringar, en inventering kan exempelvis påvisa förekomst av en art som behöver undersökas vidare vid annat tillfälle.

Länsstyrelsen bedömer att tidsgränserna för förlängning kan komma att medföra att ansökningar avslås då konsekvenserna av en verksamhet inte utretts.

Resurseffektivitet

Länsstyrelsen förstår att ansökningar om dispens som avser en verksamhet eller åtgärd för förnybar energi ska prioriteras, men anser att det behöver ske resurseffektivt. Länsstyrelsen vill lyfta att myndigheten instämmer i vad som anges i Promemorians konsekvensanalys under avsnitt 16.5.4 där det bland annat anges följande.

"Samtidigt kan de skärpta tidsfristerna också innebära fler avslag och avvísningar av ansökningar, när det inte finns tid för tillståndsprövande myndighet att tillse att ansökan ändras på så sätt att den kan leda till ett tillstånd."

Avsnitt 17.2 - Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Länsstyrelsen ser positivt på det nya lagförslaget till miljöbalken 6 kap. § 25 a, att Regeringen ska få meddela föreskrifter om att en bedömning av om betydande miljöpåverkan kan antas ska göras för vissa slag av verksamheter och åtgärder, samt hur en bedömning av om betydande miljöpåverkan kan antas ska göras.

Anläggningar för elproduktion omnämns i Bilaga 2 i MKB-direktivet, och bör därför omfattas av lagförslaget, medan bara vissa typer av energilager omnämns, exklusive batterilager. Länsstyrelsen förordar därför att batterilager ska omfattas av det nya lagförslaget.

Avsnitt 17.6 - Förslag till lag om ändring i ellagen

Utredningen ser vissa samordningsvinster med avseende på miljökonsekvensbeskrivningar som länsstyrelsen inte delar. Länsstyrelsen anser att om en miljökonsekvensbeskrivning tas fram i ett mål eller tillståndsärende med syfte att även användas till en nätkoncession finns en risk att man inte tar hänsyn till eller missar att ta upp sådant som krävs i en miljökonsekvensbeskrivning för nätkoncession. Detta kan medföra att den förväntade handläggningstiden för ett nätkoncessionsärende i stället blir längre.

Länsstyrelsen ser även en risk med att handläggningstiden för målet eller tillståndsärendet bli längre på grund av att miljökonsekvensbeskrivningen behöver vara mer omfattande. En kraftledning kan sträcka sig över långa sträckor och ha påverkan på många riksintressen, kulturmiljövärden, naturmiljövärden, med mera. Att en miljökonsekvensbeskrivning för ett mål eller tillståndsärende ska innefatta miljökonsekvenser för sådana värden, utöver vad själva målet eller tillståndet rör, kommer att innebära att miljökonsekvensbeskrivningen blir onödigt omfattande. Detta kan utöka handläggningstiden för ett mål eller ärende.

Övrigt – om vattenverksamhet

I avgränsningen (under rubrik 3 i Förnybartdirektivet och andra EU-rättsakter på området, s 86) framgår att de föreslagna förändringarna inte omfattar ärenden där mark- och miljödomstolen är första instans. Det innebär att ansökningar om tillstånd för att anlägga och driva ett vattenkraftverk inte omfattas av förslagen i promemorian. Det pågår ett omfattande arbete i enlighet med den nationella planen för omprövning av vattenkraften för att förse den med moderna miljövillkor och det arbetet behöver få fortsätta utan fler förändringar och avbrott.

När det gäller förslag till ändring i förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter har länsstyrelsen inga andra synpunkter än vad som i övrigt framförts ovan om tydligheten av tillämpningen av tidsfrister.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med miljöskyddshandläggare Bernt Forsberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsrådet Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg och enhetschef Ida Lindén, vattenhandläggare Helena Stenemo, planhandläggare Ida Karlsson, naturvårdshandläggare Linda Bonnevier samt energistrateg David Lingfors medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.